

7.5.2020

Savonlinnan kaupungin edunvalvontamuistio

Savonlinna on Saimaan aluekeskuskaupunki, jossa asuu noin 33 000 asukasta. Kaupunki on tunnettu teollisuudesta, kulttuurista ja matkailusta. Savonlinnassa on ollut myönteinen kehitys yksityisen sektorin investoinneissa ja työllisyyden kehityksessä, joiden edellytysten luomiseen kaupunki on vahvasti sitoutunut.

Kaupunki on pitkäjänteisesti panostanut Savonlinnan teknologiapuisto Nohevaan, joka on erikoistunut palvelemaan erityisesti puunjalostuksen, metsäteollisuuden, biotalouden sekä ympäristö- ja energia-tekniikan aloja. Teknologiapuisto Noheva edistää seudun yritysten osaamista, verkostoitumista ja kansainvälistymisvalmiuksia. Teknologiapuistossa sijaitsee monipuolinen yhdistelmä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintoja (t&k&i): Luonnonvarakeskuksen metsäpuiden kasvullisen lisäyksen laboratorio, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin kuitulaboratorio, jätevesikäsittelylaboratorio ja elektroniikan testilaboratorio sekä Aalto-yliopiston mikroselluloosalaboratorio. Nohevan tutkimus- ja kehitystoiminta vahvistuu tänä vuonna aloittavalla Aalto-yliopiston alaisella biotuotetekniikan professorilla. Myös yksityinen laajennusinvestointi valmistuu teknologiapuistoon syksyllä 2020.

Savonlinnan teknologiapuisto Noheva on osa Savonlinnassa sijaitsevaa Suomen suurimpiin kuuluvaa selluteknologiateollisuuden keskittymää. Alueemme kuituteknologia edustaa kansainvälistä huippua alallaan. Savonlinnassa sijaitsee myös Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä ja Itä-Suomen suurin sähkömekaanisen elektroniikkateollisuuden keskittymä, jonka t&k&i-toimintaa palvelee teknologiapuistossa sijaitseva elektroniikan testilaboratorio.

Kansainvälisestäikin tunnustettu ja arvostettu kulttuuritarjonta sekä kaunis järvi- ja kaupunkimiljö houkuttelevat Savonlinnaan vuosittain noin puoli miljoonaa matkailijaa. Pitkäjänteisen Saimaan matkailumarkkinoinnin ansiosta matkailijamäärät ovat kasvussa erityisesti saksankielisestä Euroopasta. Viimeisimpänä matkailun kehittämistoimena kaupunki on aloittanut yhteistyön saksalaisen matkanjärjestäjä Zonista GmbH:n kanssa charter-lentojen toteuttamiseksi Frankfurtista Savonlinnaan vuosina 2021–2024. Kaupunki edistää matkailun kehittymistä tukemalla myös seuraavia hankkeita: Visit Saimaa- matkailu- ja markkinointihanke, Saimaa Unescon maailmanperintökohteeksi ja Savonlinna sen keskuspaikaksi, Savonlinna Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 yhteistyössä neljän maakunnan kanssa sekä kansallinen kaupunkipuisto Savonlinnaan. Savonlinnan kaupunki on mukana myös Saimaan alueen yhteisessä Lake Saimaa -matkailumarkkinointiyhteistyössä.

Savonlinnaan kohdistui vuosina 2006–2018 poikkeuksellisen paljon kaupungin elinvoimaa ja elinkeinoelämää heikentäviä valtion toimenpiteitä. Menetykset valtion työ- ja koulutuspaikoissa näkyvät negatiivisina Savonlinnan aluekehityksessä. Vuodesta 2006 lähtien valtion työpaikoista on kadonnut Savonlinnassa lähes 40 % (265 työpaikkaa). Helsingissä samalla ajanjaksolla valtion työpaikat ovat vähentyneet 9 %. Kaikkiaan Savonlinna on menettänyt n. 16 % työpaikoista (2400 työpaikkaa) vuoden 2007 jälkeen.

Syyskuussa 2019 maan hallitus päätti korjaavina kehittämistoimenpiteinä Savonlinnan elinvoimapakettista, jolla lisätään 150 uutta ammattikorkeakoulupaikkaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin Savonlinnan yksikköön sekä kansainvälistetään Parikkalan rajanylityspaikka vuonna 2024. Näiden lisäksi hallitus päätti edistää Saimaan norppa-alueen nimeämistä Unescon maailmanperintökohteeksi.

Savonlinnassa on kansallisella tasolla merkittäviä vahvuuksia ja suuri potentiaali. Savonlinnan vakauden ja elinvoiman palauttaminen sekä kasvattaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä toimia aluetalouden, osaamisen ja alueen houkuttelevuuden kannalta. Savonlinnan kaupunki esittää, että maan hallituksen päättämä elinvoimapaketti toimeenpannaan ja Savonlinnan keskussairaalan toiminta turvataan nyky muodossaan.

1. Savonlinna saaristokunnaksi valtionosuusjärjestelmässä

Savonlinnan kokonaispinta-ala on noin 3 600 km², josta noin 40 % on vesistöä. Laaja maaseutu on harvaan asuttua ja todelliset kuljettavat välimatkat pitkiä vesistöjen vuoksi. Saaristoinen asutusrakenne aiheuttaa kaupungille palvelujen järjestämisessä miljoonaluokan lisämenot mm. kuljetus-, lossi-, kunnallistekniikka- ja palveluverkkokustannuksina.

Saaristolain 9 §:n mukaan valtioneuvoston tulee määrätä saaristokunniksi ne kunnat, joissa saaristolot ovat olennaisena esteenä kunnan kehitykselle. Saaristokuntia ja kunnan saaristo-osia määrättäessä on perusteena pidettävä saariston vakinaisen väestön määrän ohella liikenneoloja ja peruspalvelujen saannin vaikeutta. Saaristolain 10 §:n mukaan suunnattaessa tukitoimia 9 §:ssä tarkoitetuille kunnille on määrään vaikuttavana tekijänä otettava huomioon kunnan taloudellinen asema, jollei muualla ole toisin säädetty tai määrätty. Yksittäisten tilastolukujen lisäksi saaristolaki antaa mahdollisuuden myös laajempaan kokonaisharkintaan saaristokunnaksi nimeämisen osalta.

Savonlinnan kaupunki esittää, että se nimetään saaristokunnaksi.

- **Saaristoasiain neuvottelukunta on päättänyt 5.11.2015 tekemällään päätöksellä esittää Savonlinnaa saaristokunnaksi. Antaessaan asetuksen saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista valtioneuvosto 17.12.2015 ei nimennyt Savonlinnaa saaristokunnaksi. Savonlinna esittää, että asia otetaan uudelleen arvioitavaksi.**
- **Mikäli Savonlinnaa ei nimetä saaristokunnaksi, Savonlinna esittää, että nykyistä saaristo-osakunta-aluetta tulee laajentaa kattamaan Savonlinnan keskustataajama sekä muut tosiallisesti saaristoalueet Savonlinnan alueelta.**
- **Savonlinna esittää myös, että valtionosuuden syrjäisyyslisän perustana toimivan syrjäisyysluvun laskentaa kehitetään niin, että laskennassa otetaan huomioon todelliset asiantietäisyydet linnuntie-etäisyyden sijasta.**

Nykyisen valtionosuuden syrjäisyyslisän perustana toimivan syrjäisyysluvun laskentamalli on monin tavoin puutteellinen. Syrjäisyysluvun laskenta perustuu 25 ja 50 km:n väestöpohja ympyröihin ja linnuntie-etäisyyksiin, vaikka syrjäisyysluvun tausta-ajatuksena oleva palveluiden ja ihmisten saavutettavuus on riippuvainen liikenneverkosta.

Liikenneolosuhteet huomioon ottava syrjäisyysluku olisi tarkoituksenmukaisempi mittari todellisten syrjäisyyden olosuhteiden mittaamiselle kuin nykyisin käytössä oleva ympyräetäisyyksiin perustuva syrjäisyysluku.

Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitoksen Alue- ja kuntatutkimusyksikkö Spatian tekemä selvitys osoittaa, että saaristoisuus ja vesistöisyys aiheuttavat kuntien palvelutuotannossa ja palveluiden

järjestämisessä lisäkustannuksia, eikä nykyinen valtionosuusjärjestelmä syrjäisyyssisineen kohteile oikeudenmukaisesti saaristoisia ja vesistöisiä kuntia.

Saaristojen ja vesistöjen pidentämät asiointimatkat heikentävät palveluiden saavutettavuutta ja lisäävät vesistöjen saartamien alueiden syrjäisyyttä. Savonlinna on tehnyt yhdessä Etelä-Savon muiden saaristo-osakuntien ja Etelä-Savon maakuntaliiton kanssa selvityksen saaristoisuuden ja vesistöisyyden vaikutuksista kuntien kustannuksiin. Saaristoneisuus aiheuttaa Savonlinnan kaupungille arviolta noin 10 miljoonan euron ylimääräiset kustannukset vuosittain.

Savonlinnan kaupunki esittää, että Savonlinna nimetään saaristokunnaksi tai että nykyistä saaristo-osakunta-aluetta laajennetaan kattamaan Savonlinnan keskustataajama sekä muut tosiasiassa saaristoalueet Savonlinnan alueelta.

2. Savonlinnan keskussairaalan toimintojen kehittäminen sote-uudistuksessa ja päivystyslainsäädännössä

Nykyisen terveydenhuoltolain mukaisesti 12 sairaalaa toimii laajan päivystyksen yksikköinä ja muut keskussairaalat jatkavat yhteispäivystyksikköinä (Savonlinna). Yhteispäivystyksyksiköissä toimii keskeisten erikoisalojen päivystys, mikä on edellytys muun muassa nukutuksessa tapahtuvalle leikkaustoiminnalle. Tämä linjaus tulee pysyvästi varmistaa sote-uudistuksen yhteydessä päivitettävään terveydenhuoltolakiin.

Keskittämisen ja päivystysasetus huomioiden Savonlinnassa tulee säilyttää riittävän laaja päivääkainen toiminta päivystystoiminnan turvaamiseksi. Riittävään päivääkaiseen toimintaan tulee sisältyä mahdollisuus jatkaa nukutuksessa tapahtuvaa leikkaustoimintaa sekä keskittämisenasetuksen alaisia toimenpiteitä 7 § osalta.

Keskittämisenasetusta on lähtökohtaisesti muutettava siten, että keskittämisenasetuksen 7 § mukaisten toimenpiteiden perusteita tulisi harkita uudelleen. Toimenpiteiden lukumäärään pohjautuvaa lupaa suorittaa kyseistä toimenpidettä terveydenhuollon toimintayksikössä tulisi muuttaa laatuperusteiseksi. Valtakunnallisesti tulisi muodostaa jokaiselle asetuksessa mainitulle toimenpiteelle erilliset laatuvaatimukset. Toimenpiteet pitäisi kirjata esim. erityisvastuualueen sairaaloiden yhteiseen laatu-rekisteriin, johon pohjaten arvioidaan kerran vuodessa ERVA-alueen sisällä yksittäisen sairaalan mahdollisuutta tuottaa ko. toimenpidettä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen keväällä 2020 laatiman Sote-rahoituksen tarvevakiointi -raportin mukaan sairastavuudessa ja palvelujen tarpeessa on suuria eroja sekä maakunnittain että kunnittain. Raportissa esitellään maakunnittaiset ja kunnittaiset suhteelliset sote-palvelujen tarvekertoimet, jotka kertovat alueen asukkaiden palveluiden tarpeen suhteessa maan keskimääräiseen tasoon. Raportin mukaan palvelutarve on suurinta Etelä-Savossa, tarvekerroin 1,25 (lähde: THL Sote-rahoituksen tarvevakiointi 2020). Savonlinnan seudulla palvelutarve lisäksi vaihtelee voimakkaasti eri vuodenaikoina. Loma-asukkaat ja matkailijat moninkertaistavat seudulla oleskelevan väestön määrän, jolloin myös palvelutarve kasvaa. Saavutettavuus muihin päivystäviin sairaaloihin on monen kiireellisen sairauden osalta ajallisesti liian pitkä. Lisäksi laajat vesistöalueet ja vilkas vene- ja laivaliikenne (merkittävä rahti- ja laivaliikenne) kasvattavat suuronnettomuusriskiä.

Monipuolisilla sote-toiminnoilla on merkittävä vaikutus Savonlinnan 600 sote-alan koulutuspaikan jatkumiselle, ja kiistattomasti myös suuri vaikutus koko Savonlinnan seudun elinvoimaisuuden vahvistamiselle.

Savonlinnan kaupunki ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri ovat useiden vuosien ajan aktiivisesti etsineet keinoja ja toimintamalleja sairaalamme säilyttämiseksi. Savonlinnan kaupungin- valtuusto teki 28.10.2019 yksimielisen päätöksen osallistua Pohjois-Savon sote-alueen valmisteluun. Tämän saman päätöksen ovat tehneet myös Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto sekä Enonkosken, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien valtuustot.

Savonlinnan kaupunki esittää, että kaikkiin nykyisiin keskussairaaloihin turvataan ympäri- vuorokautinen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystys. Päivystyksissä tulee olla vähintään keskeiset erikoisalut kuten kirurgia, sisätaudit, anestesiologia sekä yleis- lääketiede / akuuttilääketiede. Terveystenhuoltolaisia ja keskittämisesetusta tulee muuttaa vastaamaan tätä linjausta.

3. Vt 14 Juva – Parikkala kehittäminen

Valtatie 14 Juva – Parikkala -väli toimii poikittaisyhteytenä Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakuntien välillä sekä valtateiden 5 ja 6 välillä. Syksyn 2019 aikana on ollut käynnissä Pohjois-Savon ELY-kes- kuksen käynnistämä valtatie 14 kehittämisselvitys, jonka tavoitteena on ollut tarkastella valtatie- merkitystä ja suunnitella tiejakson kehittämistoimenpiteitä pitkämatkaisen liikenteen ja teollisuuden kuljetusten kannalta ottaen huomioon paikallisen liikenteen ja maankäytön tarpeet.

Valtatie 14 kehittämisen yleistavoitteena on turvata toimivat arjen matkat ja edistää elinkeinoelä- män kilpailukykyä. Keskeisenä palvelutasotavoitteena on nostaa tien nopeusrajoitusta pääosin 100km/h nopeuteen.

Parikkalan kansainvälisen raja-aseman avautuminen kansainväliselle liikenteelle on otettu myös huo- mioon kehittämisselvityksen liikennemääräennusteissa.

Teollisuuden kuljetustarpeet ja logistiikka

Valtatie 14 on Savonlinnan seudun tärkein tieyhteys, mutta se ei vastaa ominaisuuksiltaan eikä laadul- taan nykyistä liikennöintiä. Kyseisen tien palvelutason nostaminen parantaisi Savonlinnan seudun kil- pailukykyä logistiikan näkökulmasta.

Savonlinnassa sijaitsevan Suomen suurimpiin kuuluvan mekaanisen metsäteollisuuden keskittymän johdosta valtatiellä 14 on erittäin vilkas raskasliikenne niin teollisuuden raaka-ainekuljetusten kuin valmiiden tuotteidenkin osalta.

UPM:n, Metsä Woodin, Sahakuutio Oy:n ja Punkaharjun Puutaito Oy:n yhteenlasketut raaka-aine- ja valmiiden tuotteiden kuljetusmäärät kuutioiden per vuosi. Lisäksi Savon- linnassa toimii kaksi betonitehdasta, joista kuljetetaan elementtejä Etelä-Suomeen. Lisäksi täällä val- mistetaan sähköpylväitä ja puhelintolppia, jotka edellyttävät myös tiekuljetuksia.

Kaikki nämä teollisuuden eri toiminnot tarvitsevat yhä enenevässä määrin raskaan kaluston kuljetuskapasiteettia, jolloin myös valtatie 14 palvelutasotekijöiden tulisi vastata matka-ajan, matka-ajan ennakoitavuuden ja liikenneturvallisuuden osalta näihin tarpeisiin.

Tälläkin hetkellä Savonlinnan konepajateollisuus (mm. Andritz Oy) kuljettaa valtatieä pitkin usein yli-suuria paperiteollisuuden koneita ja laitteita. Nämä erikoiskuljetukset vaativat näkemäalueen kehittämistä tieosuudella, jotta turvallisuus voitaisiin pitää riittävällä tasolla.

Metsäteollisuuden meneillään olevat investoinnit tulevat kasvattamaan raskaan liikenteen määrää nykyisestääänkin mm. Metsä Wood Punkaharjun tehtaan vasta valmistuneen laajennuksen tuomien liikennemäärien lisäyksen osalta sekä Punkaharjun Puutaidon laajennuksen myötä. Metsä Woodin investoinnin myötä liikennekapasiteetti on kasvanut vuoden 2019 aikana niin työmatka- kuin kuljetusliikenteen osalta.

Hiljattain venäläinen korkean teknologia-alan yritys Argus Spectrum International ASI Oy Ltd aloitti investoinnin uuden tehtaan perustamiseksi Savonlinnaan. Tehdas työllistää lähitulevaisuudessa arviolta 150 henkilöä ja nostaa entisestään tarvetta tieyhteyden kehittämiseksi. Elintarviketeollisuudessa vireillä olevat kalajalostamoinvestoinnit sekä kahden paikallisen panimon vireillä olevat laajennushankkeet lisäävät myös entisestään logistiikkaliikennettä tulevaisuudessa.

Vireillä on myös Savonlinnan Pääskylahden isoja bioenergia-alan investointeja, jotka realisoituessaan tulevat lisäämään raskaan liikenteen kuljetustarpeita. On arvioitu, että raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) toisi yli 10 % lisäyksen kuljetussuoritteisiin verrattuna tämän päivän keskimääräiseen raskaan kaluston KVL:een.

Nämä kaikki yhdessä tulevat tulevaisuudessa kasvattamaan pidempien ja raskaampien HCT-rekkojen (High Capacity Transport) määrää valtatiellä 14, mikä tulee ottaa huomioon kyseisen valtatie palvelutasotekijöiden parantamisessa.

Liikenteen kausivaihtelu ja matkailu

Savonlinna on suosittu kesämatkailukohde, mikä näkyy myös valtatie 14 henkilöliikenteen määrissä, jolloin liikennemäärien kausivaihtelussa koko vuoden osalta on nähtävissä kesäkauden aikana selkeä piikki. Raskaan liikenteen osuus jakautuu tasaisemmin koko vuodelle keskimääräisen vuorokausiliikenteen (KVL) ollessa n. 300 ajoneuvoa/vrk. Kesäkaudeksi henkilöliikenne kasvaa n. 30 %, jolloin henkilöautoliikenteen KVL on n. 5150 ajoneuvoa/vrk.

Savonlinnassa on kokoonsa nähden valtakunnallisesti merkittävimpiä määriä vapaa-ajan liikennettä. Kaupungissa vierailee vuosittain jo nykyään yli puoli miljoonaa matkailijaa. Suunnitteilla olevat matkailuinvestoinnit mm. Tornihotelli keskusta-alueelle sekä Savonniemen matkailuinvestointi- ja risteilyhankkeiden ennakoidaan kasvattavan matkailijamäärää tulevina vuosina noin 15-20 %. Toteutusaan investoinnit toisivat alueelle myös noin sata uutta työpaikkaa, mikä kasvattaa entisestään ympärivuotista liikennemäärää. Savonlinnan lentokentälle on sovittu myös Frankfurtin ja Savonlinnan välisistä charter-lennoista, jotka entisestään lisäävät matkustajaliikennemäärää valtatiellä 14 vuodesta 2021 alkaen.

Parikkalan rajanylityspaikka

Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvityksessä on arvioitu, että Savonlinnan seudulle syntyisi erityisen paljon uutta matkustuspotentiaalia Parikkalan rajanylityspaikan mahdollisen avaamisen

jälkeen. Samoin rajanylityspaikan avaaminen kansainvälisenä ylityspaikkana mahdollistaisi tavararyhmien kuljettamisen Parikkalan kautta, mikä lisää myös raskaan liikenteen osuutta Parikkala – Savonlinna välillä.

Vuonna 2018 Parikkalan raja-aseman kautta kulki yli 24 500 henkilöä, joka tarkoittaa kasvua edellisvuoteen 8,2 %. Henkilöliikenne-ennuste Parikkala–Syväoron rajanylityspaikalla vuonna 2030 on ennustettu olevan jopa 640 000 henkilöä, kun ylityspaikka kansainvälistetty ilman henkilöliikennerajoituksia (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys).

Liikennemäärät ja palvelutasotekijät

Teknisiltä ominaisuuksiltaan valtatie 14 nykyinen poikkileikkaus on erityisen kapea liikennemäärien ollessa pääosin yli 3 000 ajoneuvoa/vrk. Tien geometria ei vastaa myöskään niihin palvelutasovaatimuksiin, joita nykytilan liikennemäärät edellyttävät ja varsinkin kun raskaan liikenteen määrien on ennustettu tulevaisuudessa entisestäänkin lisääntyvän. Tieosuus on tiegeometrialtaan pienipiirteinen ja mäkinen, jolloin ohitusmahdollisuuksia ei käytännössä ole. Koko valtatiellä 14 välillä Juva – Parikkala ei ole yhtään ohituskaisaparia, joka jo sinänsä kertoo heikosta palvelutasosta ja tien heikosta välityskyvystä.

Nopeusrajoitus tieosuudella on pääsääntöisesti 80km/h. 100km/h-nopeusrajoitusalueen pituus on lyhentynyt 24 kilometriin vuoden 2004 tasosta, jolloin 100km/h-tieosuuksia oli 32 kilometriä. Nopeusrajoitukset koko tieosuudella vaihtelevat 50km/h – 100km/h välillä. Nopeusrajoitusten runsas vaihtelu tekee ajamisesta epätasaista ja varsinkin raskaan liikenteen osalta jarrutukset ja kiihdytykset lisäävät polttoaineen kulutusta ja kustannuksia sekä ympäristökuormitusta päästöjen osalta.

Liikenneturvallisuus

Valtatiellä 14 on tapahtunut lukuisia onnettomuuksia, myös kuolemaan johtaneita, mikä puoltaa valtatie 14:n kehittämistä. Onnettomuusaste on pääteiden keskitasoa huonompi. Henkilövahinko-onnettomuusaste valtatiellä 14 on 7,6 (heva-onn./100 milj.ajon.km), kun keskimäärin se on yksiajorataisilla pääteillä 6,1.

Päällysteen kuntoluokka

Valtatie 14 sisältää tälläkin hetkellä päällysteen kuntoluokaltaan tieosuuksia (yli 10 % tiepituudesta), jotka on luokiteltu huonoksi tai erittäin huonoksi johtuen mm. tiepäällysteen urautuneisuudesta. Tien urautuneisuus aiheuttaa jo liikenneturvallisuudenkin osalta suuren riskitekijän varsinkin, kun tiepoikkileikkaus on kapea ja tien geometria kaarteinen ja mäkinen.

Savonlinnan kaupunki esittää, että valtatie 14 saataisiin vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Valtatie 14 liikenteen kasvumäärät ja teollisuuden sekä muun elinkeinoelämän tuoma kasvu nostavat liikennemäärää myös tulevaisuudessa. On erityisen tärkeää kehittää tieosuuden näkemäaluetta sekä nopeusrajoituksen nostamista 100 km/h nopeuteen. Valtatie 14 kehittämisen kustannusarvio on 111 miljoonaa euroa.

4. Parikkala–Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistäminen

Parikkala–Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan kehittäminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi on ratkaisevassa roolissa heikentyvän ja muuttotappioisen Itä-Suomen elinvoimaisuuden kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Se on tärkeää erityisesti matkailun ja rajakaupan kehittämiseksi sekä teollisuuden vienti- ja tuontikuljetusmatkojen lyhentämiseksi. Rajanylityspaikan matkustajamäärän arvioidaan sen kansainvälistämisen myötä olevan 640 000 henkilöä vuonna 2030 (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys). Kansainvälistäminen toisi 60 miljoonaa euroa lisätuloa Itä-Suomen matkailuun.

Parikkala–Syväoron rajanylityspaikka on ainoa tilapäinen rajanylityspaikka, jolla on vakituinen henkilöstö. Se on myös suurin tilapäisistä rajanylityspaikoista Suomen ja Venäjän välillä: rajanylityksiä Parikkala–Syväorossa oli vuonna 2018 yli 24 500 (kasvua edellisvuoteen 8,2 %). Liikennemäärät ovat jo tällä hetkellä maksimissaan suhteessa nykyiseen infrastruktuuriin. Ylityspaikan vaatimaton infrastruktuuri ja rajoitetut aukioloajat eivät riitä enää nykyisenkään liikenteen tarpeisiin.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen on Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien sekä Metsäteollisuuden keskusliiton, alueen yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamariosastojen yhteinen prioriteetti. Kyseiset toimijat ovat ajaneet kansainvälisen rajanylityspaikan avaamista jo vuosikymmeniä.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen kehittäisi Itä-Suomen alueen teollisuutta erityisesti Savonlinnassa. Savonlinnassa sijaitsee Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka kasvu puuhuollon ja raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen Venäjältä on tärkeää. Lisäksi Savonlinnassa aloitti toimintansa vuonna 2019 venäläinen korkean teknologian valmistaja Argus Spectrum International, jonka päätoimipiste sijaitsee Pietarissa. Tehdas tulee työllistämään Savonlinnassa arviolta noin 150 henkeä. Yhteyskäytävä Pietariin on tärkeässä asemassa Argus Spectrum Internationalille sekä muille alueen yrityksille ja työntekijöille.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen nähdään tärkeänä myös Venäjän puolella. Venäjän hallitus on tehnyt Suomelle virallisen esityksen rajanylityspaikan statuksen muuttamisesta kansainväliseksi toukokuussa 2015 ja uudelleen huhtikuussa 2017.

Nykyiseen hallitusohjelmaan on linjattu hallituksen kehysriihen yhteydessä syyskuussa 2019, että rajanylityspaikka kansainvälistetään vuonna 2024.

Savonlinnan kaupunki esittää, että rajanylityspaikan kansainvälistämistä ryhdytään valmistelemaan ja että hallituksen kehysriihessä vuonna 2020 varmistetaan tarvittavat määrärahat rajanylityspaikan kansainvälistämisen infrastruktuuria ja henkilöstöä varten.

5. Sitoumus Savonlinnan lentoliikenteen jatkuvuudelle

Savonlinnan seudun kuntayhtymä ja Savonlinnan kaupunki ovat tukeneet reittilentoliikennettä Savonlinnan lentoasemalle 2000-luvun alkupuolelta lähtien. Savonlinnan lentoyhteys Helsinkiin toimii julkisen palvelun velvoitteen mukaisella sopimuksella valtion ja kaupungin tuella. Nykyinen velvoite ja sopimus ovat voimassa vuoden 2020 loppuun. Vuorotiheys on julkisen palvelun velvoitteen mukaisesti kaksi edestakaista yhteyttä arkipäivisin. Edellisen sopimuskauden aikana matkustajamäärät ovat vaikiintuneet noin 10 000 matkustajan tasolle vuosittain.

Lentoliikenteen merkitys Savonlinnan seudulle ei ole rakennemuutoksista huolimatta vähentynyt. Muut liikennemuodot (juna 4,5h, linja-auto n. 5h ja henkilöauto n. 4h) eivät pysty korvaamaan toimivaa lentoyhteyttä Helsinkiin. Alueen kansainvälisillä markkinoilla toimiville veturiyrityksille lentoliikenteen puuttuminen aiheuttaisi merkittäviä vaikeuksia. Samoin maailmankuulu Savonlinnan Oopperajuhlat sekä kasvavat matkailuinvestoinnit vaativat lentoliikenneyhteyttä. Viimeisimpänä Savonlinnan kaupunki on alkuvuodesta 2020 sopinut saksalaisen matkanjärjestäjä Zonista GmbH:n kanssa charter-lentojen toteuttamisesta Frankfurtista Savonlinnaan vuosina 2021-2024. Lentoyhteys parantaa Savonlinnan saavutettavuutta ja vahvistaa Savonlinnan sekä koko Saimaan alueen matkailua erityisesti saksankielisestä Euroopasta.

Savonlinnan lentoaseman infrastruktuuri on erinomaisessa kunnossa. Kiitorata mahdollistaa liikennöinnin lähes kaikilla matkustaja- ja rahtikoneilla. Tällä hetkellä yksityisessä omistuksessa olevat lentokonehallit mahdollistavat myös koneiden yöpymisen Savonlinnassa ympäri vuoden. Lentoaseman ylläpito valtion puolesta on merkittävä lisäarvo seudulle. Nykyisen lainsäädännön perusteella reittilentoliikenne turvaa Finavian ylläpitämän lentokentän. Lentoliikenteen katkeaminen aiheuttaisi erittäin hyvätasoisien lentokentän alasajon, jolla olisi valtavat negatiiviset seuraukset Saimaan alueen matkailulle, sillä alueella ei olisi enää kenttää matkailun tarpeisiin.

Savonlinnan saavutettavuuden kannalta lähialueen lentokentät eivät ole toimiva ratkaisu. Lähimmät kentät, joille on reittiliikennettä, ovat Joensuu, Lappeenranta ja Kuopio. Näille kentille ajomatka on noin kaksi tuntia. Näin ollen kokonaismatka-aika Helsinkiin on näiltä kentiltä odotusaikoinen vähintään 4 tuntia. Hallituksen päätös syyskuussa 2019 Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisestä vuonna 2024 aiheuttaa matkustajamäärien kasvua ja korostaa lentoyhteyden merkitystä entisestään. Savonlinnan lentoasemalta on Parikkalaan alle tunnin ajomatka.

Reittilentoliikenteen mahdollisen loppumisen myötä menetykset yritysrintamalla olisivat erittäin todennäköisiä. Erittäin merkittävä olisi suora vaikutus verotuloihin alihankintaverkoston ja muiden välillisten vaikutusten kautta koko seudulla ja talousalueella. Merkittävin taloudellinen vaikutus tulisi vientiteollisuuden toimintaedellytysten olennaisen heikkenemisen vuoksi. Andritzin ja Savonlinna Worksin noin 300 työpaikkaa ja alihankintaverkoston työpaikat ovat merkittävin riski lentoliikenteen mahdollisen päättymisen osalta. Kaiken kaikkiaan lentoliikenteen loppuminen veisi keskipitkällä aikavälillä seudulta jopa yli tuhat työpaikkaa. Merkittävissä määrin nämä työpaikat eivät siirtyisi muualle Suomeen vaan kunkin yrityksen muihin toimipisteisiin eri puolille maailmaa.

Saksalaisen Uniconsult Oy:n tekemän selvityksen mukaan lentoliikenteen mahdollinen loppuminen Savonlinnasta aiheuttaisi noin 35 miljoonan euron BKT:n menetykset sekä jopa noin 13 miljoonan euron yhteenlasketut verotulojen menetykset valtiolle ja kunnille. Savonlinnan kaupungin verotulomenetykset on arvioitu 2-7 miljoonan euron suuruisiksi vuodessa riippuen menetysten lopullisesta laajuudesta. Koska kyse on lähinnä kansainvälisestä vientiteollisuudesta, jota työpaikkojen menetykset koskisivat, olisivat verotulojen menetykset myös valtiolle realistisia.

Valtioneuvosto on aiemmin todennut tiedotteessaan 25.4.2017 seuraavasti: ”turvataan lentoliikenne Helsingin ja Savonlinnan välillä.” Lentoliikenteen turvaaminen ei onnistu yhden vuoden kilpailutuksella ilman erikseen määriteltyä pitkäaikaista määrärahaa. Savonlinna edellyttää myös jo olemassa olevan lentokenttäinfrastruktuurin ylläpitoa, sillä matkailun kehittyessä alueelle on mahdollista lentää myös isommilla matkustajamäärillä.

Savonlinnan kaupunki esittää, että lentoliikenteen rahoitus turvataan pitkälle aikavälille vuodesta 2021 eteenpäin hyvissä ajoin ennen nykyisen sopimuksen päättymistä vuonna 2020.

6. Savonlinnan teknologiapuiston laajennushanke

Savonlinnassa toimii viimeisimpään tutkimustietoon ja vahvaan osaamiseen perustuva prosessiteollisuuden laitevalmistuskluusteri, joka menestyy erittäin hyvin kansainvälisillä markkinoilla. Savonlinnan kaupunki on pitkäjänteisesti panostanut teknologiatoimialojen t&k&i toimintaan Savonlinnan teknologiapuisto Nohevassa, johon kuuluvat muun muassa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin elektroniikan testilaboratorio ja kuitulaboratorio, Xamkin ja Aalto-yliopiston yhteisesti toteuttama mikroselluloosalaboratorio sekä luonnonvarakeskuksen metsäpuiden kasvullisen lisäyksen laboratorio. Nohevan tutkimus- ja kehitystoiminta vahvistuu tänä vuonna aloittavalla Aalto-yliopiston alaisella biotuotetekniikan professorilla.

Savonlinnan teknologiapuisto Noheva on osa Savonlinnassa sijaitsevaa Suomen suurimpiin kuuluvaa selluteknologiateollisuuden keskittymää. Pitkäjänteinen yritysten kanssa tehty työ kantaa hedelmää ja toimialan työllisyys on hyvällä tasolla. Teknologiaapuisto on jo tähän saakka tuottanut noin 100 miljoonan euron vientiliiketoiminnan alan yrityksiin.

Teknologiaapuiston 4. vaihe valmistui syksyllä 2019 Xamkin ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyönä ns. kasvullisen lisäyksen laboratoriona. Teknosavo Engineering Oy:n investointina on valmistumassa teknologiapuiston 5. vaihe syksyllä 2020.

Savonlinnan teknologiapuiston uutena investointihankkeena on suunnitteilla yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa massiivipuu- ja hybridirakentamisen testauslaboratorio suuren mittakaavan puuelementtitestaukseen ja tuotekehitykseen. Lisäksi laboratorion testauslaitteistoksi on tulossa täyden mittakaavan säätestauslaitteisto mm. puukuitueristeiden testaamiseen sekä fysikaalinen laboratorio insinööripuutuotteiden soveltavaan tutkimukseen. Osaksi kokonaisuutta on suunnitteilla myös prosessiautomaatiolaboratoriolle puitteet. Rakennuksen suunnittelussa on huomioitu tulevaisuuden mahdollisuus maanjäristystestauslaitteiston toteuttamiselle.

Testauskokonaisuus mahdollistaa kokonaan uusien alan innovaatioiden tuotekehitysaikaisen testauksen sekä jatkossa myös sertifiointitestauksen. Ympäristö tukee alan kasvua, paitsi puurakenteiden, myös puu- ja betonirakenteita yhdistävien hybridirakenteiden testauksessa ja uusien innovaatioiden kehittämisessä.

Laboratorion toteuttamisen tilanne:

- Toimitilakokonaisuuden hankesuunnittelu valmistui 8.5.2020
- Xamk on hakenut Etelä-Savon maakuntaliitolta / EAKR -laiteinvestoinnille rahoitusta 2,7 milj. euroa. Laiteinvestoinnin toteutuksen aikataulu on 1.9.2020 – 31.12.2021.
- Rakentamisen osalta investointipäätöksiä tehdään kesällä 2020 hankkeen rahoitusvaihtoehtojen kartoituksen ja rahoitussuunnitelman valmistuttua.

Hanke tukee erittäin vahvasti Savonlinnan teollisuutta, joka muodostaa mekaanisen puurakentamisen huippuklusterin Suomessa. Toteutuessaan laboratorio vahvistaa alueen tuotekehitys- ja innovaatiokeskittymää sekä tukee alan yritystoiminnan tuotekehitystä ja kansainvälistymistä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu kouluttaa Savonlinnassa jo teollisen puurakentamisen insinöörejä ja hanke vahvistaisi myös koulutusalan osaamista.

Puu- ja hybridirakentamisen laboratorion yhteistyölle on tarve myös kansallisesti ja hanke tulee toteutuessaan tekemään yhteistyötä mm. VTT:n, Aalto-Yliopiston sekä Tampereen teknillisen yliopiston kanssa.

Savonlinnan kaupunki esittää yhdessä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin kanssa valtion mukaan tulemistä rahoittamaan hanketta. Hankkeen kustannusarvio on noin 7,5 miljoonaa euroa ja tavoitteena on aloittaa laboratorion rakentaminen vuonna 2020. Hankkeen toteutumiseksi tarvitaan viisi miljoonaa euroa hallituksen investointirahoitusta.

7. Informaatioteknologian tiedekunnan täydennys-, kandidaatti- ja maisterikoulutuksen perustaminen Savonlinnaan

Savonlinnan kaupunki on alustavasti neuvotellut suomalaisten yliopistojen kanssa informaatioteknologian tiedekunnan täydennys-, kandidaatti- ja maisterikoulutuksen käynnistämisestä Savonlinnassa. Ohjelmistoalan koulutus mahdollistaa vahvemman ICT-alan syntymisen ja turvaa teollisuuden kilpailukyvyn globaalissa toimintaympäristössä.

Savonlinnassa on laajalti teknologia-alan yrityksiä ja pari sataa ohjelmistoalan työpaikkaa. Alan osajista on Savonlinnassa todellinen puute niin ICT-alan yrityksissä, kuten BLC, Savox, Argus Spectrum International, Data Center Finland, Mediamastro, Innofactor, Visma, Wintunix, kuin myös perinteisen teollisuuden piirissä esimerkiksi Andritz, UPM, Metsä Wood, Norelco, Aquaflo, Darekon, Savled, Wetend Technologies ja Joros. Alueen korkean teknologian yritysten suurimmaksi kasvuhaasteeksi on noussut osaavan työvoiman saatavuus, jota koulutuksen järjestäminen ja kehittäminen Savonlinnassa parantaisi.

Savonlinnassa on opetukseen sopivat tilat, vapaita opiskelija-asuntoja ja elinkeinoelämän tarjoama vahva ICT-teknologia-alan sektori, joka tukee koulutuksen järjestämistä. Lisäksi laatu- ja ammattipalkittu Ammat- tiopisto SAMledu järjestää laajaa datanomikoulutusta ja toimii hyvänä pohjakouluttajana ICT-alalle. Datanomikoulutus on ollut vetovoimainen opiskelijoiden keskuudessa (n. 80 opiskelijaa).

Jyväskylän yliopisto on koulutuksen pilotoinnista Savonlinnassa jättänyt vuoden 2018 lopulla erillishoitushaun opetus- ja kulttuuriministeriölle, mutta rahoitusta ei tuolloin myönnetty. Savonlinnan kaupunki on myös kartoittanut valmiiksi alueen yrityksiä osallistumaan koulutukseen työelämälähtöisesti. Myös opintokokonaisuudet ovat laajalti jo maisterivaiheen osalta valmiiksi suunniteltu.

Uudessa mallissa Savonlinnan kesäyliopiston tehtävänä on verkostomaisten monimuoto-opintojen ja lähitapaamisten fasilitointi ja organisointi yhteistyöyliopiston kanssa. Opintojen hallinnointi ja seuranta voivat myös olla kesäyliopiston tehtävänä. Kesäyliopistojen tarjonnassa on vähän teknisen alan opintoja tarjolla. Yhteistyössä voidaan myös kehittää IT-opintojen avaamista avoimen yliopiston opintoina. Savonlinnan kesäyliopiston intresseissä on myös oman työn ohessa tehtävän muunto- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen sekä tuettujen polkuopintojen järjestäminen yhteistyössä Ammat- tiopisto SAMledun ja yhteistyöyliopiston kanssa.

Savonlinnan kaupunki esittää, että informaatioteknologian tiedekunnan täydennys-, kandidaatti- ja maisterikoulutuksen perustamiselle Savonlinnaan myönnettäisiin pysyvä määräraha opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta. Perustutkintoryhmän tulisi kattaa 40 aloituspaikkaa.

8. Savonlinna–Pieksämäki-radon avaus henkilöliikenteelle ja sähköistämisen

Henkilöjunaliikenne lakkautettiin Savonlinna–Pieksämäki-osuudella radan huonon kunnon takia keväällä 1988. Rata jäi tuolloin pelkästään tavaraliikenteen käyttöön, ja tämän jälkeen Savonlinnasta on ollut henkilöjunaliikennettä ainoastaan Kerimäen ja Punkaharjun kautta Parikkalan suuntaan.

Savonlinna–Pieksämäki-rataosuuden parannukseen ja kunnossapitoon on investoitu vuosien aikana, ja sen nykyinen kunto mahdollistaa henkilöjunaliikenteen avaamisen uudelleen. Päätös henkilöjunaliikenteen avaamisesta toisi tehdyille ratainvestoinneille parhaan mahdollisen hyödyn sekä lisäksi ympäristöystävällisempää junaliikennettä osana laajempaa ilmastomuutoksen hillintää. Junaliikenteen potentiaalia on myös pidetty selkeästi linja-autoliikennettä suurempana, koska se palvelee laajempia ja pidempien yhteysvälien liikkumistarpeita.

Henkilöliikenteen käynnistäminen Savonlinna–Pieksämäki-rataosuudella on Itä-Suomen alueen kehittymisen kannalta tärkeää ja avaisi myös uuden yhteyden Savon ja Karjalan ratojen väliin. Itä-Suomen alueen edunvalvonnan kokoava Nopeat Itäradat neuvottelukunta on laatinut selvityksen henkilöliikenteen palauttamiseksi. Selvityksen mukaan henkilöliikennepotentiaali on noin 60 000.

9. Savonlinna–Parikkala-junaliikenne

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä VR-Yhtymä Oy ovat neuvotelleet henkilöjunaliikenteen ostosopimuksen sisällöstä sopimuskaudelle, joka alkoi 1.1.2020 ja päättyy 31.12.2020. Osapuolet voivat kuitenkin jatkaa sopimusta 19.6.2022 asti (Optiokausi) sopimalla Optiokauden käyttämisestä kirjallisesti viimeistään 31.12.2019. Tämän ostosopimuksen mukaan välillä Savonlinna – Parikkala ajetaan päivittäin viisi junavuoroa.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja VR Yhtymä Oy eivät ole ottaneet yllä mainittua optiokautta käyttöön. Liikenne- ja viestintäministeriö ja VR ovat tiedottaneet (LVM tiedote 18.2.2020 klo 10.24) neuvottelujen käynnistämisestä uudesta henkilöjunaliikenteen palveluiden hankinnasta vuoden 2020 jälkeiseen tilanteeseen. Tiedotteessa todetaan: ”Vaikka keskustelut ovat vasta käynnistymässä, tulee myös seuraava hankintakokonaisuus sisältämään vähintään nykyisen junavuorojen tarjonnan. Päätöksiä hankinnoista on tarkoitus tehdä myöhemmin tämän vuoden aikana.”

Savonlinna – Parikkala välillä oli 80 000 matkustajaa vuonna 2019. Junayhteyttä käytetään paljon työmatkaliikenteessä, esimerkiksi pelkästään Punkaharjulla sijaitseva Metsä Woodin kerto- ja koivuvareritehdasalue työllistää 500 henkilöä. Savonlinna–Parikkala-junayhteyttä käytetään myös pääkaupunkiseudulle suuntautuvassa työmatkustuksessa. Kyseistä junayhteyttä käyttävät myös sekä lukion että ammattikoulun opiskelijat. Savonlinna ja Punkaharju ovat merkittäviä matkailukeskuksia, joten junayhteys palvelee merkittävästi myös matkailijoita.

Savonlinna – Parikkala välinen junavuorotiheys palvelee siis hyvin alueen elinkeinoelämän, matkailijoiden ja opiskelijoiden tarpeita pääkaupunkiseudulle ja pääkaupunkiseudulta suuntautuvassa liikenteessä.

Savonlinnan kaupungin saavutettavuuden kannalta on erittäin tärkeää, että nykyisen velvoite-liikennevuorojen mukainen palvelutaso säilyy myös 31.12.2020 jälkeen.

10. Valtion toimintojen kehittäminen Savonlinnassa

Savonlinna menetti useita valtion toimintoja ja toimipisteitä vuosina 2006–2018, mikä on heikentänyt jo entuudestaan muuttotappiollista Savonlinnaa ja on viemässä pohjaa kaupungin tekemältä aluekehitystyöltä. Vuodesta 2006 lähtien valtion työpaikoista Savonlinnassa on kadonnut 40 % (265 työpaikkaa).

Alueelle on tärkeää saada uusia valtion toimintoja ja kehittää jo olemassa olevia. Yliopistolta on vapautunut merkittävä määrä tiloja, joiden hyödyntäminen valtion toimintojen alueellistamisella on järkevää.

Savonlinnan kaupunki esittää, että valtio vahvistaa toimintonsa Savonlinnassa sekä tukee Museoviraston ja Metsähallituksen toimintojen alueellistamista Savonlinnaan.

Velkaneuvontakeskuksen toimintojen vahvistaminen Savonlinnassa

Valtioneuvoston 25.4.2017 lähettämän tiedotteen mukaan ”hallitus on päättänyt talous- ja velkaneuvontatoiminnan siirtämisestä oikeusaputoimistoihin. Savonlinnaan perustetaan etäpalveluyksikkö.” Hallitus teki päätöksen etäpalveluyksikön perustamisesta osana Savonlinnan tukitoimia Itä-Suomen yliopiston Opettajankoulutuslaitoksen siirron takia. Savonlinnaan perustettava talous- ja velkaneuvonnan etäpalveluyksikön on ilmoitettu työllistävän 10-12 henkilötyövuotta. Aiemmin on kuitenkin päätetty käräjäoikeuden lakkauttamisesta Savonlinnassa, minkä seurauksena menetettiin 12 työpaikkaa.

Savonlinnassa työskentelee tämän linjauksen perusteella perustetussa talous- ja velkaneuvonnan etäpalveluyksikössä yksi talous- ja velkaneuvoja sekä yksi vuoden 2020 loppuun olevassa määräaikaissa työsuhteessa oleva talous- ja velkaneuvoja. Vakituksessa työsuhteessa työskentelevä talous- ja velkaneuvoja toimii toimensa ohella myös tiimiesimiehenä. Savonlinnan Oikeusaputoimisto on toivonut yksikön resurssien vahvistamista valtioneuvoston 2017 linjauksen mukaisesti.

Savonlinnan kaupunki esittää hallituksen vuoden 2017 kehysriihessä tehdyn linjauksen mukaisesti, että syksyn 2020 tulosneuvotteluissa päätetään yksikön vahvistamisesta siten, että vähintään luvatut 12 työpaikkaa Savonlinnaan toteutuvat.

Museoviraston toimintojen alueellistaminen Savonlinnaan

Savonlinnassa on museoviraston yksikkö, maakuntamuseo, kansallinen metsämuseo Lusto sekä lukuisia pieniä museoita. Yhdessä ne muodostavat vahvan ja monipuolisen museo- ja matkailualan klusterin, joka tarjoaa vankan perustan kehittää museotoimialaa matkailuelinkeinon näkökulmasta. Vahvan museotoiminnan takia Savonlinnaa tulee kehittää ja vahvistaa siirtämällä alueelle Museoviraston toimialaan kuuluvia tehtäviä.

Alueellistamislain ja -asetuksen velvoittamana vuonna 2001 aloitettiin valtion hallinnon alueellistaminen, jonka tavoitteena oli 8 000 valtionhallinnon työpaikan siirtäminen pääkaupunkiseudulta muualle Suomeen. Alueellistamisella pyrittiin ja pyritään turvaamaan valtion tehtävien tuloksellista hoitamista ja työvoiman saantia valtion tehtäviin, edistämään maan tasapainoista alueellista kehitystä ja tukemaan työllisyyttä maan eri osissa. Ministeriöitä alueellistaminen velvoittaa selvittämään valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamismahdollisuudet pääkaupunkiseudun sijasta maan muihin osiin, kun uutta yksikköä tai toimintoa perustetaan tai olemassa olevaa toimintaa merkittävästi laajennetaan tai uudelleenorganisoidaan.

Yksi Savonlinnan kriittisistä strategisista menestystekijöistä on kaupunkikeskustan matkailuvetovoiman vahvistaminen, jonka tavoitteena on muun muassa vahvistaa Olavinlinnan ja Riihisaarella sijaitsevan Saimaan luonto- ja museokeskuksen muodostaman kokonaisuuden asemaa matkailu- ja tapahtumakohteena.

Savonlinnan kaupunki esittää, että Museoviraston ja kaupungin yhteistyöllä sekä alueen ja valtion panostuksilla kehitettäisiin Olavinlinnan ja Riihisaaren kulttuurimatkailukeskittymää, jolloin sen matkailijoiden viipymää olisi mahdollista kasvattaa ja tuplata nykyinen 180 000:n vuosikävijämäärä.

Metsähallituksen toimintojen alueellistaminen Savonlinnaan

Etelä-Savo on Suomen metsävaraisin alue. Metsän osuus alueella suhteessa väkilukuun on erittäin merkittävä. Savonlinnassa sijaitseekin vahva metsäklusterikokonaisuus, joka luo erinomaiset mahdollisuudet Metsähallituksen toimintojen alueellistamiselle Savonlinnaan.

Savonlinnassa toimii muun muassa:

- Metsäalan hallinto-, kehittämis-, museo- ja tutkimustoiminnot mm. Metsähallituksen, Metsäkeskuksen, Metsämuseo Luston ja Luonnonvarakeskuksen toimipisteissä.
- Vahvistuva ja investoiva metsäalan yrityskeskittymä mm. Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka muodostavat UPM:n ja Metsä Woodin tehtaat sekä paperi- ja selluloosateollisuudelle koneita ja laitteita valmistava Andritz-vetoinen teknologia-yrityskeskittymä.
- Metsäalan kuitu-, energia- ja elinkaariosaaminen Savonlinnan kuitulaboratoriossa
- Kehittyvä metsä- ja bioenergia-ala ammattikoulutuksen painopistealueena
- Metsähallituksen alaista taimituotantoa ja sen kehittämisedellytysten turvaamista Savonlinnan Kerimäellä.

Savonlinnan kaupunki esittää harkittavaksi Metsähallituksen toimintojen vahvistamista Savonlinnassa.

11. Investointien esteitä Venäjältä ratkaistava

Savonlinnan kaupungilla on runsaasti venäläistaustaisia matkailu- ja teollisuusalan yrityksiä. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Pietarin ja Leningradin alueen kanssa investointien edesauttamiseksi Savonlinnassa. Venäläisellä työvoimalla on matkailun lisäksi suuri merkitys alueen teollisuudessa. Vuonna 2019 Savonlinnaan perustettiin uusi korkean teknologiateollisuuden alalla toimiva tehdas Argus Spectrum International, joka työllistää lähitulevaisuudessa jopa 150 henkeä. Hallitus on tehnyt myös päätöksen Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisestä vuonna 2024, minkä myötä venäläinen matkailu ja työperäinen muutto lisääntyvät entisestään. Rajanylityspaikan avaamisella kansainväliseksi on myös suuri merkitys alueen venäläistaustaisten investointien kasvulle tulevaisuudessa.

Investointeihin tarkoitetun pääoman liikkuvuuden varmistaminen alueella

Alueen kehittämisen merkittäväksi haasteeksi on nykytilanteessa muodostunut pankkien ylivarovainen suhtautuminen venäläisten asiakkaiden tilien avaamiseen ja normaalien pankkiasioiden hoitamiseen. Tämä käytännössä estää investointien vastaanottamisen Suomeen.

Pankkien kanssa käydyissä keskusteluissa syy ylivarovaiseen suhtautumiseen juontaa pankkikonsernien pelosta joutua kokonaisuudessaan USA:n sulkulistalle, jos paikallisen pankkikonttorin johtaja tekee arviointivirheen asiakkuudessa. Tämä käytännössä johtaa siihen, että venäläisiä asiakkaita ei palvella lainkaan ja olemassa olevilta venäläisasiakkailta suljetaan tilit heppoisin perustein. Käytännön tasolla pankkien varovainen suhtautuminen venäläisasiakkaisiin hidastaa ja jopa estää alueen investointeja. Tälläkin hetkellä Savonlinnassa on pattitilanteessa 10 miljoonan euron hotelli-investointi, johon paikallisella venäläistaustaisella yrittäjällä on varat sekä uskottava toteutussuunnitelma valmiina.

Esteeksi on muodostunut varojen siirtäminen. Kun varoja ei voida siirtää suomalaiseen pankkiin, on yrittäjällä jäänyt jo akuutin tilanteen vuoksi veroja ja esimerkiksi vesimaksu maksamatta sekä palkanmaksun kanssa on vaikeuksia. Hotelli-investoinnin rakentamiselle on jo luvat myönnetty, mutta varoja hän ei ole lukuisista selvityksistä huolimatta voinut siirtää Suomeen.

Kaupungilla on tällä hetkellä neuvotteluja monen eri toimijan kanssa teollisuuden lisäksi erityisesti matkailusektorilla. Ongelmista johtuen Savonlinnan alueesta kiinnostuneet yrittäjät ovat jopa luopuneet investoinnistaan byrokratiaan törmättyään.

Savonlinnan kaupunki esittää, että venäläistaustaisten investointien edesauttamisesta Suomeen pankkisektorille annetaan riittävä ohjeistus asiakkaan taustojen sekä varojen alkuperän selvittämiseksi, jotta paikalliset pankkikonttorit voivat turvallisesti mielin palvella myös ulkomaalaisia asiakkaita. Nykyinen ylivarovainen ote estää investointien toteutumista ja työpaikkojen syntymistä.